Lietas Nr. C32289115
Lietas arhīva Nr. C-2891-15/4

SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Rīgā 2015.gada 7.oktobrī

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Kantsone,
ar tiesas sēžu sekretāri I.Vorobjovu
piedaloties prasītājai /pers. A/, atbildētājam /pers. B/, atbildētājai /pers. C/,
atklātā tiesas sēdē 2015.gada 23.septembrī izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu un uzturlīdzekļu parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ (turpmāk – prasītāja) 2015.gada 26.jūnijā Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā cēlusi prasību pret /pers. B/ un /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu un uzturlīdzekļu parāda piedziņu.
Prasītāja, pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, lūdz tiesu:

1. piedzīt uzturlīdzekļus minimālajā apmērā saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.37, kas šobrīd sastāda 108,00 *euro* ik mēnesi, bērna /pers. D/ labā no /pers. B/ mātes /pers. C/, sākot ar prasības pieteikuma iesniegšanas datumu, uzliekot par pienākumu veikt uzturlīdzekļu maksājumus prasītājas bankas kontā AS "Swedbank", konta Nr./konta numurs/, līdz katra mēneša 10. datumam;
2. uzlikt par pienākumu /pers. B/ un viņa mātei /pers. C/ kopīgi viena kalendārā gada laikā no prasības pieteikuma iesniegšanas samaksāt iekrājušos uzturlīdzekļu parādu, kas uz 30.06.2015. ir 1695,69 *euro*, veicot pārskaitījumus prasītājas bankas kontā AS "Swedbank", konta Nr./konta numurs/, ar norādi "uzturlīdzekļu parāda atmaksa";
3. noteikt pagaidu lēmumu par tiesas sprieduma izpildi līdz lietas izskatīšanai tiesā;
4. visus ar tiesvedību saistītos tiesu izdevumus un valsts nodevas piedzīt no atbildētājiem;
5. noteikt, ka tiesas spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu stājas spēkā nekavējoties.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2013.gada 17.aprīlī Jēkabpils rajona tiesā tika iesniegts prasības pieteikums par uzturlīdzekļu piedziņu no bērna tēva /pers. B/, par ko ir saņemts tiesas spriedums 2013.gada 26. jūnijā. Tiesa nosprieda prasību apmierināt pilnīgi; piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/,uzturlīdzekļus no 2013.gada 17. aprīļa /pers. D/ uzturam Ls 50 ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25% apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz 2013.gada 21. maijam; no 2013.gada 22.maija uzturlīdzekļus Ls 60 ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai; piedzīt no /pers. B/ valsts labā valsts nodevu Ls 100,50 un ar lietas izskatīšanu saistītos tiesas izdevumus Ls 4,36, kopā Ls 104,86. Noteikts, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Tā kā tiesas spriedums netika pildīts, lieta tika nodota zvērinātam tiesu izpildītājam, kas sākotnēji bija Vita Galvāne, pēc viņas nāves lieta tālāk nodota zvērinātam tiesu izpildītājām Mārcim Midegam, no kura 2014.gada 19.septembrī saņemta izziņa par uzturlīdzekļu piedziņas neiespējamību.

Tā kā prasītāja ar dēlu šobrīd dzīvo ārpus Latvijas, uzturlīdzekļu saņemšana no Uzturlīdzekļu garantiju fonda nav iespējama, jo Uzturlīdzekļu garantiju fonda likuma 10. panta 9. punkta paredz, ka fonda administrācija izbeidz uzturlīdzekļu izmaksu, ja iestājies vismaz viens no šādiem apstākļiem: 9) iesniedzējs vai bērns, par kuru veic uzturlīdzekļu izmaksas no fonda, izbrauc no Latvijas Republikas uz pastāvīgu dzīvi ārvalstī vai šīm personām nav deklarētas dzīvesvietas Latvijas Republikā.

Atbildētājs pēc tiesas sprieduma stāšanās spēkā 2013.gadā veicis trīs maksājumus - 09.09.2013, 03.10.2013 un 26.11.2013., katru Ls 60.00 apmērā. 2014.gadā veikti četri maksājumi, 07.03.2014. un 07.04.2014., katrs 96.00 *euro* apmērā, 18.07.2014. 212,00 *euro* apmērā, un 03.10.2014. 50,00 *euro* apmērā. 2015.gadā saņemts viens maksājums - 11.05.2015. 108,00 *euro* apmērā.

Pēc prasītājas aprēķiniem, atbildētājs /pers. B/ uz 2015.gada 30.jūniju ir palicis parādā uzturlīdzekļus savam dēlam /pers. D/ 1695,69 *euro* apmērā.

Bērna tēvs apzināti nestājas darba attiecībās kopš 2007.gada 1.janvāra un neuzskata par savu pienākumu nodrošināt bērnu par ar valstī noteiktajiem minimālajiem uzturlīdzekļiem. Ņemot vērā, ka Civillikuma 179.pants noteic gadījumā, ja vecāku nav vai viņi nespēj uzturēt bērnu, šis pienākums līdzīgās daļās gulstas uz vecvecākiem, prasītāja ceļ prasību pret /pers. B/ māti /pers. C/.

Atbildētājs/pers. B/ 2015.gada 9.septembrī iesniedzis tiesā rakstveida paskaidrojumu par celto prasību, norādot, ka atzīst, ka ir parādā uzturlīdzekļus dēlam /pers. D/. Taču nepiekrīt, ka tikusi ierosināta jauna civillieta, jo nevar būt vienlaicīgi divas lietas par vienu un to pašu parādu. Tāpat nepiekrīt, ka viņa mātei /pers. C/ ir jāatmaksā atbildētāja parāds, jo /pers. C/ atrodas valsts apgādībā, ir pensionāre.

Atbildētāja/pers. C//pers. C/ 2015.gada 9.septembrī iesniegusi tiesā rakstveida paskaidrojumu par celto prasību, norādot, ka ir pensionāre un saņem pensiju 241,66 *euro*. Lai nodrošinātu izdevumus, atbildētāja papildus strādā par aprūpētāju 1.grupas invalīdam, saņemot 56,91 *euro* mēnesī. Ar iegūtajiem ikmēneša ienākumiem atbildētāja spēj nodrošināt tikai dzīvokļa īres nomaksu un pārtiku. Tā kā dzīvo ar dēlu, viņa nevar iegūt maznodrošinātās personas statusu.

Atbildētāja norāda, ka mazdēlu /pers. D/ ir pieskatījusi kopš piecu mēnešu vecuma, jo /pers. A/ sāka studēt, līdz brīdim, kad /pers. D/ aizveda uz Angliju. Pēc /pers. A/ un /pers. B/ šķiršanās pusi laika perioda /pers. D/ dzīvoja pie atbildētāja /pers. B/, tādēļ rūpes par bērna

audzināšanu atbildētāji dalīja. /pers. C/ ar /pers. D/ ir labs kontakts, viņa apsveic mazdēlu jubilejās un svētkos, nosūtot paciņas un naudu. Atbildētāja nevar nodrošināt /pers. D/ ikmēneša uzturlīdzekļu samaksu, jo atbildētājas ienākumi nesasniedz valsts noteikto iztikas minimumu.

Tiesas sēdē prasītāja /pers. A/ prasību pilnībā uzturēja, pamatojoties uz prasības pieteikumā minētajiem argumentiem.

Atbildētājs/pers. B/ tiesas sēdē prasību neatzina. Norādīja, ka piekrīt, ka viņam ir pienākums uzturēt bērnu.

Atbildētāja/pers. C//pers. C/ tiesas prasību neatzina, pamatojoties uz rakstveida paskaidrojumos minētajiem argumentiem.

Motīvu daļa

Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējot lietas materiālos esošos pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

No lietas materiālos esošās dzimšanas apliecības Nr. AC1065523 kopijas redzams, ka 2006.gada 21.maijā dzimis /pers. D/, viņa vecāki ir māte – /pers. A/, tēvs – /pers. B/.

Saskaņā ar Civillikuma 179. panta pirmo daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Saskaņā ar Civillikuma 179. panta ceturtās daļas pirmo teikumu, ja vecāku nav vai viņi nespēj uzturēt bērnu, šis pienākums līdzīgās daļās gulstas uz vecvecākiem.

Tādējādi saskaņā ar minēto normu vecvecāku pienākums uzturēt bērnu iestājas, ja bērnam nav vecāku, vai arī ja vecāki nespēj uzturēt bērnu.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā nav konstatēti apstākļi, kad iestājas vecvecāku pienākums uzturēt bērnu.

/pers. D/ ir abi vecāki – māte /pers. A/ un tēvs /pers. B/.

Nav konstatēts, ka /pers. D/ vecāki būtu nespējīgi uzturēt bērnu. Lietā nav ziņu, ka kādam no vecākiem būtu veselības problēmas, fiziskas vai garīgas saslimšanas, abi vecāki ir darbaspējīgi, un nav konstatēts, ka vecākiem pastāvētu kādi ierobežojumi, kas no vecāku gribas neatkarību apstākļu dēļ neļautu viņiem uzturēt bērnu.

Vecāku izvairīšanās pildīt bērna uzturēšanas pienākumu, izvairīšanās gūt ienākumus un maksāt tiesas noteiktos uzturlīdzekļus nav atzīstama par pamatu, lai iestātos vecvecāku pienākums uzturēt bērnu.

Pie šādiem apstākļiem prasība daļā pret /pers. C/ ir pilnībā noraidāma.

No lietas materiāliem redzams, ka ar Jēkabpils rajona tiesas 2013.gada 26.jūnija spriedumu civillietā /pers. A/ maza apmēra prasībā pret Kasparu stirnu par uzturlīdzekļu piedziņu tiesa nosprieda: prasību apmierināt pilnīgi; piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ uzturlīdzekļus no 2013.gada 17. aprīļa /pers. D/ uzturam Ls 50 ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25% apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz 2013.gada 21. maijam; no 2013.gada 22.maija uzturlīdzekļus Ls 60 ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai; piedzīt no /pers. B/ valsts labā valsts nodevu Ls 100,50 un ar lietas izskatīšanu saistītos tiesas izdevumus Ls 4,36, kopā Ls 104,86; noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

No Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr. 77 zvērināta tiesu izpildītāja M.Midega 2014.gada 19.septembra izziņas redzams, ka uzturlīdzekļu piedziņa no /pers. B/ izziņas izsniegšanas brīdī nav iespējama.

Kā izriet no prasības pieteikuma, prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētājiem uzturlīdzekļu parādu, kas radies sakarā ar Jēkabpils rajona tiesas 2013.gada 26.jūnija sprieduma neizpildi.

Tiesa atzīst, ka jautājums Jēkabpils rajona tiesas 2013.gada 26.jūnija sprieduma izpildi risināms Civilprocesa likuma E daļā "Tiesas spriedumu izpilde" noteiktajā kārtībā, nevis ceļot jaunu prasību tiesā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta trešo daļu pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā lietas dalībnieki nav tiesīgi no jauna celt tiesā prasību par to pašu priekšmetu uz tā paša pamata, līdz ar to prasītāja nav tiesīga celt pret /pers. B/ prasību par uzturlīdzekļu piedziņu par iepriekšējo periodu. Vienīgi mainoties apstākļiem, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, prasītāja būs tiesīga celt jaunu prasību (Civilprocesa likuma 203.panta ceturtā daļa).

Tādējādi prasītājai savu likumīgo tiesību un bērna interešu aizsardzībai jāvēršas pie tiesu izpildītāja, kas likumā noteiktajā kārtībā veic sprieduma izpildei nepieciešamās darbības. Turklāt par izvairīšanos uzturēt bērnu ir paredzēta krimināltatbildība, proti, saskaņā ar Krimināllikuma 170.pantu par ļaunprātīgu izvairīšanos apgādāt un dot uzturu saviem vecākiem, vecvecākiem, bērniem, mazbērniem vai citām personām, ja tāds pienākums uzlikts ar tiesas spriedumu vai tiesneša lēmumu, — soda ar īslaicīgu brīvības atņemšanu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš teikto un saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un ceturto daļu, Civilprocesa likuma 203., 193.pantu, tiesa

nosprieda:

Noraidīt pilnībā /pers. A/ prasību pret /pers. B/ un /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu un uzturlīdzekļu parāda piedziņu

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā.

Tiesnese D.Kantsone